

తల్లి పట్టుదలకు ఆశ్చర్యపోతున్నాడో - ప్రసంగిస్తున్నాడో తెలియని విధంగా అన్నాడు. 'ఏమన్నా పెద్ద సమస్య తెచ్చిపెట్టింది.

సుమంతలాగే అతని అన్నలిద్దరు వాళ్ళ భార్యలు, అక్కలు, బావలు, కుటుంబపెద్ద - మూడు తరాలకు మూల స్థంబమై అరవయ్యో వడిలో పడిన కామేశ్వరి ప్రస్తుత తీరు అర్థం

నీలగిరి పిట్ట

జిలజల రాలే ఆకుల్లా
అది నేలనుకుందో ఏమో
అలసి ఉన్న భుజాలమీద
అలవోకగా వాలింది.

పూల లోయ మీద
పుప్పొళ్ళ మేఘమై
వేయి పండ్ల వానను
రోజూ కురిపిస్తుంది.

ఎదురు చూసినంత సేపు కూడ
కళ్లెదురుగా ఉండని

బ్రహ్మ కమలమై పోతుందని బెంగ పడే
నా బతుకు పుటల్లో
కురింజిలా ఉండిపోతానని
చెప్పకనే చెబుతోంది.

తడి ఆరని మంచు మీద
తన శ్వాసను కురిపించి
నన్ను వేసవి గంగను చేసి
జీవనదిగా మార్చుతోంది.

మంచు బరువు మోసుకుంటూ
అక్కడే నిలబడిపోయిన
పర్వత సానువుల్నీ
శిఖరాలను తన ముక్కుతో పలకరించి
కరిగిస్తా మంచంటూ
ఊపిరి సలపని ఉద్యోగానికి రెక్కలొచ్చిన
పువ్వుది.

సువాసన రెక్కలతో
ఎగురుతున్న పిట్టది.

- విద్యాసాగర్ అంగళకుర్తి

చేసుకోలేక ఎవరికి వారు లోలోపల మల్ల గుల్లాలు పడుతున్నారు. ఏ ఇద్దరు మాట్లాడు కుంటున్నా ఇదే ప్రదానాంశంగా వుంది. ఇక ఇంటి యజమాని.... డెబ్బయ్యోవడిలో అడుగు పెట్టిన ఉమామహేశ్వరం పరిస్థితి మరి అయో మయంగా వుంది. నలభైయేళ్ళుగా తన అర్ధాంగిగా తు.చ. తప్పకుండా పరమ పవిత్ర మైన అంకిత భావంతో తనను వినయ విధేయ తలతో అనుసరిస్తూ వస్తున్న భార్య ఒక్కసారిగా, హెచ్చరిక లేకుండా ఆకస్మాత్తుగా వెన్నుపోటు పొడిచిందేమిటాని...! 'సరే నండి... అలాగే నండి... మీ ఇష్టమండి...' అనటం తప్ప ఏ సందర్భంలోనూ తనను వ్యతిరేకించి ఎరుగని సహధర్మచారిణి చాపక్రింది నీరులా స్తబ్ధంగా ఉండి ఉండి ఒక్కసారిగా ఉప్పెనలా విరుచుకు పడిందేమిటాని ఆశ్చర్యంతో, కోపంతో, అంతకు మించిన అవమానభారంతో లోలోపల అతలా కుతలమై పోతున్నాడు. 'దీనికి పోయేకాలం వచ్చిందిరా!... ఏమన్న ఛావనీయండి... ఇంత జరిగాక ఇంకా అది నా పెళ్ళామేమిటి?!...' అని సహజసిద్ధమైన అహంకారంతో ఉక్రోష, కావేషాలతో రెచ్చిపోతున్నాడు. మనుమల్నెత్తిన ఈ వయసులో ఆవిడగారు తీసుకున్న నిర్ణయం ఆయన్ని తీవ్రమైన క్రోధకు గురిచేసింది.' తనేం లోటు చేసాడు ! పద్దెనిమిదో ఏట కట్టుకున్న పుట్నీంచి దేనికి లోటు చేయలేదు. దిగువ మధ్య తరగతి కుటుంబంలో పుట్టి పెరిగినా పట్టు దలతో చదువులోను - తరువాత ఉద్యోగం లోను ఎదిగాడు. కాలానుగుణంగా పిల్లలకు మంచి చదువులు కొని పెట్టాడు. శక్తిమేరకు ఇల్లు, వాకిలి, డబ్బు, దస్కం ఏర్పరుచుకొని ముందు ముందు దిగులులేని జీవితం అమ ర్చాడు. ఇదంతా చెప్పినంత తేలిగ్గా అదృష్ట వశాన ఏదో అద్భుతంలా జరిగింది కాదు. ముప్పై, ముప్పై ఐదు సం॥లు అహర్నిశలూ దీక్షగా కృషిచేస్తే వచ్చింది. దైవాన్నో అదృశ్యంగా వుండో లేదో తెలియని. అదృష్టాన్నో ఎప్పుడూ నమ్ముకోలేదు. భౌతిక సంపద పెంచుకోవాలంటే లౌకికంగానే పోవాలనుకున్నాడు. ఈ లోకంలో అనుకున్న పనులు సాధించుకోవాలంటే గుళ్ళు- గోవురాలు తిరిగి ప్రార్థనలు మొక్కులు...

ఉన్నాడో లేడో ఎరుగని దేవునికి నివేదనలు కాక స్వయంకృషిని మాత్రమే ఆశ్రయించాలన్న వాదం ఆయనిది. 'నువ్వు రిటైరయ్యావు. ఇంక కుర్చీ వదిలి ఇంట్లో విశ్రాంతి తీసుకోమని యాజమాన్యం ఇంటికి వంపినా ఆయన విశ్రాంతి తీసుకోలేదు. రిటైర్మెంటు బెనిఫిట్స్ తో, నిలవధనంతో బ్యాంకులోను సంపాదించి ఇంగ్లీషు మీడియం కాన్వెంట్ పెట్టాడు.

'ఇంకా ఎందుకు మీకీ శ్రమ...! హాయిగా 'కృష్ణా... రామా' అనుకుంటూ విశ్రాంతి తీసుకోక... కాన్వెంటు నిర్వహించట మంటే మాటలా...ఎంత శ్రమ పడాలి...!' అని తన ధోరణిలో సున్నితంగా చెప్పింది కామేశ్వరి. 'విద్యారంగంలో ఇన్ని సం॥రాల అనుభవం ఉంది. ఆ మాత్రం నాకు తెలియదా.. అన్నింటికీ అపశకునాలు పలక్కు... రిటైరైనంత మాత్రాన కాటికి కాళ్ళు చాపుకున్నాననుకున్నావా. కృష్ణా.. రామా' అనుకుంటూ ఆ మూలగదిలో పడి వుండటానికి... బుర్రలో తెలివి... ఒంట్లో ఓపిక బాగానే వున్నాయి' అని ఆవిడనోరు మూయించాడు. ఒక యజమాని క్రింద పని చేయటం వేరు... తనే యజమానిగా మారటం వేరు. ఇక ఉమామహేశ్వరం తాపత్రయం మరి వ్యక్తిగతమైంది. 24గం॥లు చాలటం లేదు. 64గం॥ల వేగంతో వరుగులు తీయాల్సి వస్తోంది. తనచుట్టూ వేగం... పోటీ.. విశాల మైన భవనం, ఆటస్థలం, ఈతకొలను, గార్డెన్, కేరళ టీచర్స్ ఇద్దరు, ముగ్గురు, దిగువ తరగతుల కోసం కనిష్ట వేతనాలతో స్థానిక నిరుద్యోగ పట్ట భద్రయువతుల నియామకం..వగైరా.. వగైరా... అనుమతిపొంది రంగంలోకి దిగి కాస్త నిలదొక్కు కునే సరికి రెండు సం॥లు పట్టింది.

'ఇంతకాలం ఈయన ఉద్యోగ బాధ్య తలతోను, బదిలీలతోను, గడిచిపోయింది. ఉద్యోగ బాధ్యత ఆయనదైతే అంతకన్నా గురు తరమైన భర్తగారి బాధ్యత తనదిగా అంటి పెట్టుకుని తిరిగింది. సర్వీసు మొత్తంలో బదిలీల నిమిత్తం ఆయన గోచి అంచుచ్చుకుని ఏడెనిమిది తూర్పు-పడమరలు లేని కుగ్రామాలలో అరణ్య వాసం చేసింది. అందుకు తనేమీ బాధపడలేదు. అది తన కర్తవ్యం అనుకుంది. ఆయనది

నిమిత్తం కూడా అవసరానికి మించి వాళ్ళం దరికి తమ సహాయ, సహకారాలు అందివ్వాలని ఈయనగారి తాపత్రయం.... మధ్య ఏళ్ళు, పూళ్ళు ముగ్గురి అవసరాలకు తను సరఫరా చేయబడుతుంది. ఆదిలో పిల్లలు చిన్నవాళ్ళుగా వుండి - తమ చేయూత, అవసరం తప్పని సరైనప్పుడు, తమ ధర్మాన్ని ఆనందంగానే నిర్వర్తించింది. ఇప్పుడు వాళ్ళకు నడక కాదు.... పరుగు తీయటం వచ్చింది. రేసులో ముందు నిలవాలన్న ఆరాటంలో పరుగు తీయటం...! రెక్కలు వచ్చిన పక్షుల్లా, దూరతీరాలకు విహంగయానం చేస్తున్నారు. ఆ ఆరాటంలో మన సంస్కృతి, సంప్రదాయం, పట్టటం లేదు. పెద్ద వాళ్ళు, వాళ్ళ ఆశలు... మనోభావాలు లెక్క చేయటం లేదు. 'నీలా ఆలోచిస్తే అయినట్టే...! పాత చింతకాయ జాడీలా బూజుపట్టి వందకి, వెయ్యికి వెట్టి చేసుకుంటూ ఇక్కడే పడి ఉండాలి! కాలానికి తగ్గట్టు మన అభిప్రాయాలు మార్చుకోవాలి. ఏళ్ళ తరబడి ఈ పనికిమాలిన ఊళ్ళో రాటై పోయి నీకు ప్రపంచం ఎంత ఎదిగి పోయిందో తెలియటం లేదు....!'

'ఎదిగిపోయింది మీర్రా' అనుకొని సరిపెట్టుకుంది. భర్తకి కాని, పిల్లల్లో ఏ ఒక్కరికి గాని తన ఆలోచన లేదని అర్థమైపోయింది. అయినా తన అదృష్టం... ఆయన ఉద్యోగరీత్యా గోదావరి జిల్లాలోనే దగ్గర, దగ్గర ఊళ్ళలో పనిచేస్తూ ఉండిపోవటం వలన తన ప్రాణప్రదమైన ఊరిని, జీవితంలో జీవమైన సొంత ఇంటిని వదిలిపోవలసిన గతి వట్టలేదు. 'ఇద్దరం పెద్దవాళ్ళ మవుతున్నాం...! మీరు రిటైరయ్యారు ఇక మన కోసం మనం బ్రతకాలి. ఈ జన్మ ఇంకెంతకాలవో...! దీవముండ గానే తరుణోపాయం వెతుక్కోవాలి'... అంది. రిటైర్ కావటానికి ముందే ఆయన భౌతిక సంపద ఇంకా పెంచుకుని లౌకికంలో మరీ మరీ కూరుకు పోవాలని సంకల్పించుకొన్నారని తనకేం తెలుసు...?! గుంజకు కట్టేసిన అవులా భర్త, పిల్లలు, వాళ్ళ ఆలన, పాలన, సేవ వీటి చుట్టే తన జీవితం తిరుగుతోంది. వయసైపోతోంది. వార్ధక్యం మీద పడింది. తాపత్రయాలు మాత్రం అయిపోవటం లేదు. ఎప్పటికప్పుడు లంప

టంలో కూరుకుపోవటమే తప్ప బయట పడడం మంటూ వున్నట్టు లేదు. !

'అప్పుడే తొందరంటారేమిటి...? మనమేమన్నా చిన్నవాళ్ళమా... మన్ని మనం ఉద్ధరించుకునే ప్రయత్నం ఇప్పుడన్నా చేయకపోతే ఎట్లా...! ఇంకా సంపాదించాలన్న ఆరాటం ఎందుకు. మనిద్దరం ఉన్నదాంతో బ్రతకలేకపోతామా? పిల్లల్ని మనం పెంచాం. అది మనధర్మం... వాళ్ళ పిల్లల బాధ్యత వాళ్ళే చూసుకుంటారు.. ఇల్లా మమకారాలు పెంచుకుపోవటం మంచిది కాదు...!' ఆవిడ ఎంత చెప్పినా వినేదెవరు..? అలులు ఆగాక స్నానం చేద్దామంటాడు. కుటుంబ సంక్షేమం కోసం - పిల్లల ఆయురారోగ్యాల కోసం తన పసుపు కుంకుమలకోసం అప్పుడప్పుడు పూజలు, మొక్కుబడులు... అర్చనలు, ఆరాధనలు, అంతే ! తాడు తెంచుకున్నా ఆ ఇరుకిరుకు సంసార కూపంలోంచి బయటపడాలని ఆమె మనసు ఆరాట పడుతోంది. ఎల్లాగో పళ్ళ బిగువున అమెరికాలో వాళ్ళ అవసరం గడిపి వచ్చిందో లేదో.... కూతురు రెడీ...! ఇక ఈ బతుకింతే నన్న నిస్పృహ ఆవిడ మనసుని ఆవరించింది. జీవితకాల శిక్ష పడిన నేరస్తుడికైనా విడుదల లభిస్తుంది. కాన ఈ సంసార చెరసాల నుండి తనకు విముక్తి లేదనుకున్నప్పుడు మనసులో దిగులు మరింత పెరిగిపోతోంది.

'...దుర్లభమైన మానవజన్మ ఏ పుణ్య వశానో లభించింది. దీన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. ఊబి అని తెలియక మృగాలు కూరుకు పోయినట్లు మనమూ ఇందులో కూరుకు పోయాం. బయటపడాలి. జన్మరాహిత్యానికి శాస్త్రాలు చెప్పినట్లు కర్మసన్యాస యోగం మనకు సాధ్యం కాకపోయినా కొంతైనా ఆత్మోద్ధరణకు ప్రయత్నించాలి. పుట్టటం, గిట్టటం అనే జన్మ చక్ర పరిభ్రమణంలోంచి బయట పడాలి. ఇక ఈ సంసారబంధాలు తెంచుకుని మనకోసం మనం బతుకుదాం.' ఈ రకమైన అర్థం వచ్చే మాటలు ఆవిడ ఉమామహేశ్వరానికి ఎన్నో సార్లు చెప్పింది. 'నువ్వు చేస్తున్నావుగా.. పూజలు, వ్రతాలు... ఆ పుణ్యమంతా నీదనుకుంటున్నా వేమిటి?... అది దక్కేదంతా నాకే... సొమ్మొక

డిది, సోకొకడిదని... కష్టం నీది - ఫలం నాది.. నన్ను మాత్రం సన్యాసిని చెయ్యకు...! అది మన వంటికి పడదు...' అది ఆయన సమాధానం ! అసలావిడ తపన ఆయనకొక విషయంగా పట్టించుకోవలసిందిగా, అర్థం చేసుకుని సహకరించవలసిందిగా అనిపించలేదు. 'మంచైనా, చెడైనా ఎవరు చేసిన కర్మఫలం వాళ్ళే అనుభవించాలి. వందమంది పరివార మున్నా... కోట్ల సంపద వున్నా... మనిషికి చివరికి ఎందుకు పనికిరావు. ఎవరికి వారే... పదండి... వంట్లో, సత్తువ, చేతిలో డబ్బులు వున్నప్పుడే నాలుగు పుణ్యక్షేత్రాలు చూసి తెలుసుకుందాం' తన మాట చెల్లకపోయినా ఆవిడ ఆయన్ని సతాయిస్తూనే ఉంది.

'జననీ - జన్మభూమి'.. అన్నారు. అమెరికా నుంచి బయటపడాక స్వర్గంలోకి వచ్చి నట్టుంది ఆవిడ మనసుకి. గోదావరి స్నానాలు, దేవాలయ దర్శనాలు... పురాణ కాలక్షేపాలు, ఆధ్యాత్మిక ప్రవచనాలు, సత్సంగాలు..... యాంత్రికంగా ఇంట్లో వాళ్ళ అవసరాలు చూస్తూనే తనమార్గంలో సాగాలని ఆవిడ తపన.

అమ్మాయి నుంచి పిలుపు రావటంతో స్థిమిత పడుతున్న మనసులో మళ్ళీ అలజడి రేగింది. 'మా అత్తగారు కూతురి డెలివరీకి వెళ్ళింది... ముంచుకుపోయినట్టు కూతురు చేసుకోలేదంటూ మూణ్ణెల్ల ముందరే...! ఆర్నెళ్ళ వరకూ రాదు. ఈ పిల్లవెధవలతో వేగలేకపోతున్నాను. ఉద్యోగం ఒకటి నా ప్రాణానికి...! ఆవిడ డుంట్ ఇంటివట్టునఉండి కాస్త ఆనరాగా ఉండేది. అమ్మని పంపండి నాన్నా..... మా అత్తగారు వచ్చాక పంపేస్తాను... ఖాళీయేగా అమ్మ...!'

'ఎప్పుడు బయల్దేరతావు... టిక్కెట్టు రిజర్వు చేస్తాను'

'పుష్కరాలోస్తున్నాయి. నదీస్నానాలకని తెలిసినవాళ్ళూ, బంధువులూ ఎవరెవరో వస్తారు. నేనింట్లో లేకపోతే ఎలా.... పుణ్యదినాల్లో ఎక్కడెక్కడివాళ్ళు నదీస్నానాలు చేయాలని వస్తూంటే... నేను ఊరొదిలి వెళ్ళటమేమిటి..! కుదరదు'. వాదన మొదలు. ఆయన వెళ్ళా

